

Solidariteit in de hulpverlening

De Cliëntenraad van CAW Antwerpen schreef in 2011 het manifest *Solidariteit in de hulpverlening*.

Het was van A tot Z een participatief gebeuren. Zowel de keuze van de negen titels als de inhoud en de eindredactie gebeurden samen. Een sterk staaltje co- creatie!

Zij zeggen het zo: *solidariteit is ...*

*... naast me staan,
... jezelf niet tekort doen,
... me tijd geven,
... mee helpen kiezen,
... mogen en kunnen falen,
... eerlijk zijn
... taal geven,
... mijn stem sterker laten klinken,
... koorddansen!*

Solidariteit is een samenspel tussen cliënt en hulpverlener.
Soms is hun perspectief van kijken anders.
Dat vind je terug in de bladspiegel:

links lees je de woorden van de cliënt...

... rechts die van de hulpverlener.

Solidariteit is naast me staan

Solidariteit is naast me staan.
Mij ondersteunen.
Het is niet over me heen lopen of praten, maar mijn tempo volgen.
In een goede begeleiding mag warmte zitten!

Hoe dicht is 'naast je'?
Hoe dicht mag ik in de buurt komen,
zonder dat het versmachtend of beklemmend wordt?
En betekent naast jou écht naast? Of ook voor of achter of ...?

Naast me is in de buurt, is rond mij.
Is omhelzend.
Is niet achtervolgd worden.
Naast me is mijn blikveld open laten.
Naast mij laat me ruimte.

Je intuïtieve kant zal je wel laten aanvoelen hoe dicht je mag komen.
Wat de juiste afstand is zal afhangen van wat ik op dat moment nodig heb.
Ik zal helpen door dat aan te geven.
Of vraag het me gewoon.

Naast je staan is gepaste nabijheid.
Wanneer je veel vragen hebt, sta ik dicht.
Wanneer je geen hulp nodig hebt, sta ik verder af.
En ik laat je niet los.
Als je (even) niet van je laat horen, dan kom ik zelf op je af.

Naast me staan is met mij op pad gaan.
Is meestappen in de wereld waarin ik leef.
Ook letterlijk.
Zoek mijn leefwereld op.
Laat ons dingen samen doen.
Maak contact met mijn omgeving.

En als je vindt dat ik dingen beter anders zou aanpakken, zeg dan waarom je dat vindt.
Ik accepteer dan gemakkelijker je begeleiding.
Maar als ik macht ervaar in een 'moeten' dat je me opdringt, dan haak ik daar op af.

Solidariteit is jezelf niet tekort doen

Solidariteit is mezelf niet tekort doen.
Solidariteit is geven, zonder in het rood te gaan..
Het is naar kwaliteit blijven streven.

En dat geldt ook voor mij.
Je mag veel van me verwachten.
Je mag verlangen dat ik tot het uiterste ga.
Maar solidariteit is dat ik mijzelf begren.
Dat ik gepast geef.
Want als ik mezelf voorbij loop,
dan doe ik jou ook tekort.

Solidariteit is mij tijd geven

Solidariteit is mij tijd geven.
Het ritme van de straat is niet dat van de opvang.
Laat me de tijd om op mijn plooi te komen.
Om van de ene wereld in de andere te geraken.
Laat me tijd om mijn proces te lopen.
Om te verwerken wat nodig is.
Als ik depressief ben, dan gaat het minder snel.

Solidariteit is mij tijd geven.
Tijd voor een goed gesprek.
De tijd om dingen voor en met mij te regelen.
Zodat ze niet gaan aanslepen.

Soms moet ik tijd teveel delen met andere cliënten...
Wees duidelijk hoeveel tijd je voor me hebt.
Houd rekening met mijn tempo.

En ga ook lange tijd met mij op stap.
Steeds weer moeten wisselen van hulpverlener,
altijd opnieuw mijn verhaal moeten doen:
dat ervaar ik als pijnlijk en vernederend.
Het is als onterecht uitgekleeft worden.

Solidariteit is mee helpen kiezen

Solidariteit is mee helpen kiezen.

Soms komen zoveel problemen samen, dat ik de weg kwijt speel.

Het is me 'door de bomen het bos laten zien'.

Probeer dan in mijn schoenen te staan.

Stap in mijn leefwereld.

En help me keuzemogelijkheden zien.

Ik vertrouw erop dat jij vaak beter zicht hebt op hoe de wereld in elkaar steekt.

En wat de maatschappij van ons verlangt.

Maar vergeet niet dat we samen deskundig zijn.

Ik heb ervaring in mijn situatie.

Ik weet wat het is om ermee te leven.

We brengen beiden onze ervaring en kennis in.
Op gelijkwaardige manier.

Solidariteit is mogen en kunnen falen

Solidariteit is kunnen falen.
Is mogen falen.
Niemand is onfeilbaar.
En niemand kan alles.
Ik mag fouten maken.
Jij mag dat ook.

Maar met de zekerheid dat ik kan terugkomen.
Dat je me niet discrimineert omwille van mijn fouten...

... en dat de relatie niet afbreekt.
Langs geen van beide kanten.

Belangrijk is dat we erover blijven babbelen.
Bij misverstanden, bij ruzie of kwaad worden
proberen we toch in gesprek te blijven.
Soms kan een rustpauze dan helpen.

Als je mijn gedrag verkeerd inschat, dan moet je dat kunnen toegeven.

Ik mag fouten maken, maar er zijn grenzen.
Ik mag je niet te kort doen.
Solidariteit en professionaliteit gaan hand in hand.
Ik moet voldoende bagage in mijn rugzak hebben.
Zodat ik je kan helpen om te weten waar je recht op hebt
en jij je rechten uit kan putten.

Ik verwacht dat je me de weg wijst.
Of dat je me zegt waar ik naar toe kan als je het zelf niet weet.
Ik vind dat je dat verplicht bent.

Zonder het over te pakken.
Ik heb mijn eigen pad te gaan.
Met vallen en opstaan.

Ik wil ook falen voorkomen.
En de juiste partners zoeken, die mee solidair zijn.
Ik wil daarbij bewust kiezen wanneer ik soms toch iets van je overneem.
Ik mag je die kansen niet ontzeggen.

Want, hoe jammer ook, maar ik krijg vaak meer van instanties en diensten gedaan dan jij.
Ik kan daar zelf ook kwaad om worden.
En ik wil daar blijven tegen protesteren!

Solidariteit is eerlijk zijn

Solidariteit is eerlijk zijn.
Zeg me de dingen zoals ze zijn.
Ook je slecht nieuwsboodschap en kritiek.
Doe het met respect. Laat me in mijn waarde.
Kleineer me niet.

En wees niet te voorzichtig.
Durf doorpraten.
Loop niet weg als je me iets vervelends moet zeggen.

Soms hoor ik van jou dingen die me als mens raken.
Ik zal mijn grenzen aangeven,
je zeggen wat dat met mij doet.

En als ik het zelf niet weet,
als ik geen flauw idee heb hoe ik zou kunnen helpen,
dan geef ik dat toe.

Solidariteit is écht zijn.
Is laten zien wie we zijn.

Eerlijk zijn betekent dat ik het kan verstaan.
Geef me genoeg uitleg.
Vaak gaat het over moeilijke kwesties.
Geef me de kans om te kiezen.
Als ik begrijp waarom zaken moeten of niet kunnen,
dan accepteer ik gemakkelijker de hand die je me reikt.

Zeg wat je doet en doe wat je zegt!

Solidariteit is taal geven

Solidariteit is me taal geven.

Ik heb een tolk nodig, die jullie woorden en leefwereld naar de mijne vertaalt.

En die mijn woorden en leefwereld vertaalt naar anderen, zeker naar diensten.

We verstaan elkaars dialect vaak niet!

Ik probeer de brug te slaan.

Ik werk daarvoor graag samen met ervaringsdeskundigen.

Zij zijn de bruggenbouwers bij uitstek!

Als je tolkt, leg me dan vooral geen woorden in de mond!

Toets af of je me goed begrepen hebt.

Vat samen.

En besef dat jouw manier van de zaken ordenen vaak niet de mijne zal zijn.

En in het midden komen we elkaar tegen!!

Om gehoord te kunnen worden moet ik mijn eigen mening kunnen vormen.

Ik moet zelf goed geïnformeerd zijn.

Jij kan me daar bij helpen.

Samen zoeken we de juiste woorden

Om je mening naar buiten te brengen.

Solidariteit is mijn stem sterker laten klinken

Solidariteit is mijn stem sterker laten klinken.
Maak mij sterker, toon me mijn talenten.
Ga op zoek naar het positieve in mij.
Zet dat 'in fluo'! Dan valt het op!
Als ik krachtiger word, dan wordt mijn stem dat ook.

Ik zal daarvoor naar middelen zoeken.
Om jouw stem te laten klinken.
Láten klinken: ik neem ze niet over, maar laat ze bij jou.

Veel individuele stemmen wil ik helpen versterken tot een signaal.
Een signaal naar de maatschappij.
Zodat je stem daar ook krachtiger, machtiger klinkt.

Solidariteit is koordansen

Solidariteit is koordansen.
Is als dansen op een slappe koord.
Want wanneer zeg ik je: ik kan niet meer voort?
Wanneer laat ik je toe in mijn problemen?

En wanneer zeg ik aan jou: ik kan of wil zo niet verder?
Hoe snel mag ik zeggen: 'voor mij is het er over'?
Hoeveel inspraak geef ik je?
Wanneer mag ik sturen? Controleren?
Wanneer laat ik dingen begaan?

Mijn team is vangnet voor mij, als koorddanser!
Ik kan bij hen terecht voor raad en daad.

Ik ervaar veel solidariteit bij andere cliënten.
Het betekent een grote hulp om ergens deel van uit te maken.
Lotgenoten, buurtbewoners, praatgroepen:
de herkenning en erkenning zijn belangrijk.

En jouw solidariteit naar mij toe:
ik vertrouw erop dat je weet wat je doet.
Dat je je inleeft in mij.
Ik vertrouw dat je ruimte laat voor groei en voor inspraak.